

**Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 1937 r.
Izba II karna
sygn. 2 K. 143/37**

Teza

1. Dla bytu karalnego podżegania niezbędnym jest, aby sprawca nakłaniał do popełnienia pewnego ściśle określonego przestępstwa, to znaczy, aby zamiarem jego było objęte popełnienie przez podżeganego czynu, wypełniającego ustawowe znamiona przestępstwa i aby zamiarowi temu dał wyraz, wzbudzając w podżeganym wolę popełnienia danego przestępstwa.
2. Obojętnym jest, z punktu widzenia istnienia cech karalności, czy podżegacz wskazuje środki, jakimi, zdaniem jego, należy popełnić przestępstwo, jak również czy posiada on świadomość środków, jakimi podżegany przez niego sprawca zamierza je popełnić.

Uzasadnienie

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu kasacji Josefa R. oskarżonego z art. 286 (przekroczenie uprawnień urzędniczych lub niedopełnienie obowiązku), art. 290 (przyjęcie korzyści majątkowej), art. 293 (podżeganie do przestępstw urzędniczych) założonej po wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 18 grudnia 1936 roku; na mocy art. 529 k.p.k. kasację oskarżonego oddalił.

Kasacja zarzuca obrazę art. 360, 369 i 379 k.p.k. w związku z art. 31 § 2 art. 286, § 2 art. 290 i 293 k.k. przez: a) niewymierzenie oskarżonemu oddzielnej kary za każde z dwu przypisanych mu przestępstw, przy ograniczeniu się do wymierzenia jednej kary; b) dowolny, nie oparty na okolicznościach ujawnionych na rozprawie wniosek Sądu, że oskarżony nakłonił współoskarżonego Cz. Do dokonania fałszu w księgach urzędu podatkowego, ile, że nie zostało stwierdzone, aby oskarżonemu była znana technika urzędowania i aby porozumiewał się on z Cz. Co do dokonania fałszu; c) brak ustalenia świadomości oskarżonego, że zaległość podatkowa mogła być umorzona jedynie w sposób bezprawny; d) brak uzasadnienia wniosku, że oskarżony działał z chęci zysku; e) niewskazanie okoliczności, które Sąd miał na względzie przy wymiarze kary, jak również błędny wniosek, że oskarżony działał z chęci wzbogacenia się kosztem Skarbu Państwa, skoro umorzenie zaległości podatkowych dotyczyć miało jego matki.

1. Zarzut kasacji pod „a” jest niezasadny i opiera się na błędnej przesłance, jakoby oskarżonemu zostało przypisane popełnienie dwu odrębnych przestępstw. W istocie, jak to wynika zarówno z sentencji wyroku i jego uzasadnienia, oskarżonemu przypisane zostało jedno tylko przestępstwo, a mianowicie stanowiące wynik jednego tylko zamiaru występnego nakłonienie oskarżonego do przyjęcia łapówki w tym celu, aby za pomocą tego środka skłonić go do bezprawnego, połączonego z nadużyciem

władzy umorzenia zaległości podatkowych matki oskarżonego. Okoliczność, że współoskarżony Cz. Nakłoniony przez oskarżonego dopuścił się dwu przestępstw, nie nadawała wbrew mniemaniu kasacji czynowi oskarżonego dokonanego w wykonaniu jednego występku zamiaru charakteru dwu odrębnych przestępstw.

2) Zarzuty kasacji pod „b” i „c” są niezasadne. Dla bytu karalnego podżegania niezbędnym jest, aby sprawca nakłaniał do popełnienia pewnego ściśle określonego przestępstwa, tzn. aby zamiarem jego było objęte popełnienie przez podżeganego czynu wypełniającego ustawowe znamiona przestępstwa i aby zamiarowi temu dał wyraz, wzbudzając w podżeganym wolę popełnienia danego przestępstwa. Obojętnym natomiast jest z punktu widzenia istnienia w czynie jego cech karalnego podżegania, czy wskazywał on środki, jakimi, zdaniem jego, należało popełnić przestępstwo, jak również czy posiadał on świadomość środków, jakimi podżegany przez niego sprawca przestępstwa zamierza je popełnić czy popełnia, okoliczności obojętne z punktu widzenia istnienia cech przestępstwa zarówno w czynie podżeganego jak i podżegacza. Nie było zatem niezbędne wbrew mniemaniu kasacji, ustalenie, że oskarżonemu znana była technika urzędowania i że w związku z tym posiadał on świadomość, że współoskarżony Cz. Za pomocą fałszu uzyska zamierzone umorzenie zaległości podatkowych, okoliczności obojętne z punktu widzenia istnienia w czynie jego cech przestępstwa, przewidzianego w § 2 art. 286 jak i w § 2 art. 290 k.k., a znamiona karalnego podżegania do tych przestępstw wypełnia ustalenie, że oskarżony posiadał świadomość, iż zamierzone przez niego umorzenie zaległości podatkowych możliwe jest jedynie z przekroczeniem władzy podżeganego urzędnika i z możliwością tą godził się (§ 1 art. 14 k.k.)

Okoliczność ta, umyślność działania oskarżonego, została przez Sąd należycie ustalona w oparciu się na uznanym za wiarygodne przyznaniu współoskarżonego w dochodzeniu, jak również zeznania świadka T., na podstawie, których ustalił Sąd, że oskarżony na drugi dzień po rozmowie z Cz. W sprawie umorzenia zaległości i wręczeniem mu 10 zł zjawił się w urzędzie skarbowym, przy czym nie u naczelnika, lecz właśnie u Cz., który bezpośrednio po rozmowie z oskarżonym dokonał fałszu w księgach i skreślenia zaległości podatkowych. Słuszność tego wniosku odnosi się do istoty sprawy i sprawdzeniu Sądu Najwyższego nie ulega.

3) Niezasadne są wreszcie zarzuty kasacji pod „d” i „e”. Wniosek Sądu, że oskarżony popełnił przestępstwo z chęci zysku nie wykazuje błędu prawnego ani logicznego, skoro jak wynika z ustaleń wyroku, pobudką czynu była chęć osiągnięcia bezprawnej korzyści majątkowej, a mianowicie bezprawnego umorzenia zaległości podatkowych oskarżonego ewentualnie jego matki, jak to wynika z ustaleń wyroku opartych na uznanym za wiarygodne wyjaśnieniu współoskarżonego Cz., z ustaleniem, bowiem takiej pobudki czynu nie pozostaje w sprzeczności ostateczne ustalenie wyroku, że fałsz dokonany przez Cz., a zmierzający do obniżenia zaległości podatkowych, pod wpływem podżegania oskarżonego, został dokonany na koncie jego matki, której podatkowe sprawy zresztą, jak wynika z uzasadnienia wyroku, prowadził oskarżony.

Z tych samych zasad niezasadny jest zarzut braku należytego uzasadnienia wymiaru kary, okoliczności, bowiem, które Sąd miał na względzie przy wymiarze kary, zostały przez Sąd wskazane, a mianowicie: warunki materialne oskarżonego, pobudki

jego czynu i sposób działania, które to okoliczności należą do rzędu wymienionych w art. 54 k.k.

Słuszność samego wymiaru kary, pozostającego w granicach ustawowych, nie ulega sprawdzeniu.

[Cytowane artykuły: 14 k.k., 31 § 2, 54 k.k., 286 k.k., 290 k.k., 293 k.k., 360, k.p.k., 369 k.p.k., 379 k.p.k., 529 k.p.k.]